

УДК 656.225:629.1

Запара Я.В.¹, Сохін В.А.², Шевчук Я.Я.³

¹ канд. техн. наук, доц. УкрДУЗТ

² маг. гр.213-ОПУТ-323 УкрДУЗТ

³ маг. гр.213-ОПУТ-323 УкрДУЗТ

ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ НА РОБОТУ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Залізничний транспорт перебуває в стані інтенсивних перетворень, зокрема і в частині управління вантажними перевезеннями. Так, в кінці 2023 року на регіональних філіях організовано виробничий підрозділ «Служба роботи станцій», який створено на базі служби перевезень і служби комерційної роботи та маркетингу. До основних напрямків роботи служби відносять: оперативна та вантажна робота, технічні питання (навчання персоналу, безпека руху тощо), а також координація роботи станцій в певних регіонах, що фактично дублює функції дирекцій залізничних перевезень.

Зазнає змін управління вантажними перевезеннями на рівні департаментів АТ «Укрзалізниця». На базі департаментів перевезень та комерційної роботи створено департамент технології перевезень та комерційної роботи. До основних напрямків роботи департаменту відносять: тарифна політика, міжнародні перевезення, робота з клієнтами, інформаційні технології перевезень, безпека руху тощо.

Відповідні організаційні зміни в управлінні перевезеннями повинні прибрати дублюючі функції на рівні регіональних філій та департаментів.

Крім того, в 2024 році продовжено процес реформування вагонного господарства, зокрема передбачається (як один із варіантів):

1. Посади (оглядач вагонів та оглядач ремонтник вагонів) підпорядковуються до штату станцій.
2. Заступники начальників експлуатаційних вагонних депо підпорядковуються до станцій на посади заступників начальника станції.
3. Начальники ПТО підпорядковуються до штату станцій на посади начальників ПТО у складі станцій.

4. Оператори ПТО, які здійснюють функції з технічним обслуговуванням вагонів (без відчеплення) та технічним обслуговуванням з відчепленням (ТОВ-1) без ТОВ-2 перепідпорядковуються або до штату станції або до штату пункту концентрації обробки первинних документів.

5. Працівники ПТО з відчепленням (бригадир, майстер, слюсар з ремонту рухомого складу, електрозварник тощо), які здійснюють функції виключно з підготовки вагонів до перевезень перепідпорядковуються до штату відповідних станцій.

Результатом цих перетворень повинні стати структурні зміни щодо оптимізації роботи вагонного господарства, оцінити ефективність цих реформ можна буде лише після завершення зазначених процесів.

Тривають структурні перетворення і в інших господарствах, зокрема в колійному та локомотивному.

Проведено аналіз тенденцій вантажних перевезень за останні роки. Так, у 2023 році АТ «Укрзалізниця» збільшила обсяг контейнерних перевезень на 12%, до 102 тис. контейнерів, а обсяг перевезень у двадцятифутовому еквіваленті вийшов на рівень 2022 року. Обсяг вантажообробки на філії Ліски в 2023 році зріс на 8% — до 1,448 млн т. Близько половини усіх вантажів, перевезених компанією, складає сільськогосподарська продукція.

Слід також відзначити суттєве зрістання обсягів вантажних перевезень в бік морських портів, що пов'язано в першу чергу з поліпшенням безпекової ситуації в Чорному морі. Наприклад, протягом лютого 2024 року показник добового вивантаження вагонів з зерном у портах Великої Одеси коливається у діапазоні від 1000 до 1540 вагонів на добу. Крім того, зафіксовано накопичення вагонів та залишених з вини отримувача поїзда в напрямку окремих терміналів портів Великої Одеси.

Протилежна тенденція в портах Дунаю, зокрема черга вагонів з зерном в напрямку порту Ізмаїл зростає і обсяг вивантаження скоротився до 100 вагонів на добу.

Серед останніх запроваджень в сфері вантажних перевезень є вкладання з вантажовідправниками перших довгострокових контрактів використання рухомого складу АТ «Укрзалізниця», що з точки зору роботи компанії є ефективним інструментом планування перевезень та реалізації на транспортному ринку власних активів.